

Практичні роботи

Географічне положення країни, як і долю, не можна змінити. Одній судилося бути в холоді, іншій – в теплі; одна омивається морями, друга розташована в центрі суходолу; одна забезпечена природними ресурсами, інша їх майже немає. Проте люди, що живуть в різних країнах, не скаржаться на долю. Кожному своя Батьківщина, де б вона не була розташована, завжди найдорожча та найрідніша.

А.Й. Сиротенко

Практична робота № 1

Тема. Економіко-географічне та геополітичного положення України. Адміністративні одиниці України.

Мета. Вчитися визначити позитивні і негативні риси економіко-географічного та геополітичного положення України, закріпити вміння визначати одиниці адміністративно-територіального поділу України та працювати з контурною картою України.

Обладнання. Карти географічного атласу, контурна карта, додаткова література, Інтернет.

Завдання.

1. Визначте позитивні та негативні риси економіко-географічного та геополітичного положення України.

№з/п	Характеристика економіко-географічного положення України	Оцінка «+», «-»
------	--	--------------------

1.	Україна розташована в центральній-східній частині Європи, де перетинаються різноманітні шляхи сполучення.	
2.	Україна має вихід до Чорного та Азовського морів, що створює можливості для розвитку судноплавства і морських промислів, дає змогу здійснювати зовнішньоторговельні операції.	
3.	Відносна рівнинність території, родючі ґрунти, порівняно м'який клімат сприяють розвитку сільського господарства.	
4.	На території України часто бувають зливи, густі тумани, сильні вітри, спека, хуртовини, снігопади, заморозки і децю рідше трапляються пилові бурі суховій, смерчі, ожеледь.	
5.	Надра України надзвичайно багаті на рудні корисні копалини (залізні, марганцеві, титанові, ртутні, уранові руди) та різноманітні нерудні корисні копалини (сірки, кухонної солі, облицювального каменю, каоліну, графіту, мінеральних вод).	
6.	Україна залежить від постачання нафти і газу з інших країн.	
7.	Україна безпосередньо межує з сімома країнами Європи.	
8.	Серед сусідів України немає країн високого економічного розвитку.	
9.	Країна, із якою Україна має найдовший спільний кордон є країною-агресором, країною-терористом.	
10.	Через територію України проходять Міжнародні транспортні коридори.	

2. Користуючись різними джерелами знань доповніть список позитивних і негативних рис економіко-географічного та геополітичного положення України та складіть короткий висновок.

3. На контурній карті «Політична карта Європи», «Україна та сусіди держави» провести лінії державного кордону України і підписати назви країн з якими межує Україна.

4. На контурній Україні позначте чорним кольором кордони адміністративних областей; підпишіть обласні центри України, центр АР Крим, міста, що мають спеціальний статус.

5. Позначте крайні точки України, визначте при допомозі карт географічні координати та протяжність держави із півночі на південь, із заходу на схід.

6*. Поясніть роль транспортних магістралей у виборі місця проживання.

7*. Запропонуйте перспективи модернізації транспортної системи своєї місцевості (району, області, країни).

8*. Адміністративно-територіальний устрій призначений для полегшення управління державою. Науково обґрунтований підхід до створення системи адміністративно-територіальних одиниць сприяє не лише поступальному розвитку економіки, а й виходу з кризових ситуацій в господарстві. Запропонуйте своє бачення вирішення цієї проблеми.

Зробіть висновок. Вкажіть наскільки ефективно Україна використовує своє економіко-географічне та геополітичне положення.

Практична робота № 2

Тема. Транспортна система України.

Мета. Вчити (узагальнити) і позначити на контурній карті основні транспортні вузли і магістралі

Обладнання. Карти географічного атласу, контурна карта, додаткова література, Інтернет.

Завдання.

1. Користуючись атласом, позначити на контурній карті транспортні вузли:

А) залізничні:

- Київ, Фастів, Лозова, Харків, Дебальцеве, Знам'янка, Львів, Одеса, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Жмеринка, Козятин, Ясинувата, Ковель, Конотоп.

Б) автомобільні:

- Київ, Харків, Дніпропетровськ, Донецьк, тощо.

2. Нанести на контурній карті транспортні магістралі:

- Київ - Фастів - Козятин - Здолбунів - Львів - Чоп

- Київ - Полтава - Харків

- Кривий Ріг - Запоріжжя - Донбас

- Харків - Донбас

- Харків - Запоріжжя - Севастополь.

- Львів - Одеса

- Харків - Київ - Львів

- Харків - Дніпропетровськ - Херсон

- Здолбунів - Львів - Чоп.

- Харків - Сімферополь - Севастополь

- Київ - Харків - Ростов

- Київ - Одеса

- Київ - Житомир - Запоріжжя - Сімферополь

- Київ - Львів

- Київ - Ковель - Люблін

- Одеса - Миколаїв - Херсон.

3. Нанести на контурній карті морські і річкові порти, аеропорти:

Морські порти:

- Одеса, Іллічівськ, Южний, Херсон, Миколаїв, Октябрськ, Бердянськ, Маріуполь

Річкові порти:

- Київ, Черкаси, Кременчук, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Херсон, Ізмаїл

Аеропорти:

- Київ, Харків, Львів, Сімферополь, Одеса, Донецьк

Зробіть висновок про розвиток транспортної системи України.
Назвіть шляхи вдосконалення транспортної інфраструктури України.

Практична робота № 3

Тема. Визначення відстаней між пунктами перевезення.

Мета. Вчитися визначати відстані між пунктами перевезення при допомозі різних способів.

Обладнання. Карти географічного атласу, карта автомобільних доріг, контурна карта, додаткова література, Інтернет.

Завдання.

1. Визначте географічні координати таких населених пунктів:

1 в:

Вараш

Ягодин

Ужгород

Тиса

Дрезден

2 в:

Кропивницький

Устилуг

Малий Березний

Косино

Будапешт

2. За географічними координатами визначте населені пункти:

1 в:

51 °06' пн.ш. 17 °02' сх.д.

45 °38' пн.ш. 13 °47' сх.д.

46 °03' пн.ш. 14 °30' сх.д.

34 °36' пд.ш. 58 °22' зх.д.

28 °38' пн.ш. 77 °13' сх.д.

2 в:

47 °00' пн.ш. 28 °51' сх.д.

40 °51' пн.ш. 25 °52' сх.д.

15 °46' пд. ш. 47 °55' зх.д.

40 °42' пн.ш. 74 °00' зх.д.

39 °11' пн.ш. 96 °34' зх.д.

3. Визначте різними способами відстань між пунктами перевезення (за масштабом, за географічними координатами, за атласом автомобільних доріг). Порівняйте результати.

1 в:

Донецьк – Хмельницький

Львів – Запоріжжя

Ковель – Луцьк

Київ – Варшава

Київ – Гомель

(п.п.Нові Яриловичі)

2 в:

Дніпро – Одеса

Львів – Одеса

Червоноград – Херсон

Київ – Берлін

Київ - Люблін

(п.п.Ягодин)

Зробіть висновок.

Практична робота № 4

Тема. Міжнародні транспортні коридори.

Мета. Аналізувати розміщення транспортних коридорів територією України.

Обладнання. Карти географічного атласу, карта автомобільних доріг, контурна карта, додаткова література, Інтернет.

Завдання.

4. Ознайомитися із значенням міжнародних транспортних коридорів (МТК) у логістичній системі України.
5. Почнайте пункти пропуску на державному кордоні України.
6. Почнайте міжнародні транспортні коридори, що проходять територією України.

Як формування транс'європейської мережі транспортних коридорів сприятиме інтеграції транспортних систем європейських країн, в тому числі і України, і чи зможе забезпечити швидке й безпечне просування вантажів та пасажирів територією Європи. Відповідь обґрунтуйте.

Зробіть висновок.

Довідкова інформація

Автомобільні пункти пропуску через державний кордон України:

- Росія — Бачівськ, Гоптівка, Ізварине, Новоазовськ;
- Білорусь — Нові Яриловичі;
- Молдова — Платонове, Кучурган, Мамалига;

- Польща — Ягодин, Устилуг, Краківець, Рава-Руська, Шегині, Смільниця (тільки л/а);
- Словаччина — Ужгород, Малий Березний;
- Угорщина — Тиса, Косино;
- Румунія — Дякове, Порубне, Рені.

В рамках Критських конференцій визначені такі транспортні коридори:

- Коридор №1. Гельсінкі — Таллінн — Рига — Каунас і Клайпеда — Варшава і Гданськ;
- Коридор №2. Берлін — Познань — Варшава — Берестя — Мінськ — Смоленськ — Москва — Нижній Новгород;
- Коридор №3. Брюссель — Ахен — Кельн — Дрезден — Вроцлав — Катовіце — Краків — Львів — Київ;
- Коридор №4. Дрезден/Нюрнберг — Прага — Відень — Братислава — Дєр — Будапешт — Арад — Бухарест — Констанца/Крайова — Софія — Салоніки — Пловдив — Стамбул;
- Коридор №5. Венеція — Трієст/Копер — Любляна — Марибор — Будапешт — Ужгород — Львів — Київ;
- Коридор №6. Гданськ — Катовіце — Жиліна, західна гілка: Катовіце — Брно;
- Коридор №7. Дунайський (водний); (Австрія, Угорщина, Югославія, Болгарія, Румунія, Молдова, Україна)
- Коридор №8. Дуррес — Тірана — Скоп'є — Бітола — Софія — Димитровград — Бургас — Варна;

- Коридор №9. Гельсінкі — Выборг — Санкт-Петербург — Псков — Москва — Калінінград — Київ — Любашівка/Роздільна — Кишинів — Бухарест — Димитровград — Александруполіс;
- Коридор №10. Зальцбург — Любляна — Загреб — Белград — Ніш — Скоп'є — Велес — Салоніки.
-
- Отже, 4 з цих 10 МТК — №3, №5, №7, №9 — проходять через територію України.